

Информација о актуелној епидемиолошкој ситуацији грознице Западног Нила на територији Републике Србије у 2013. години

На основу анализе података достављених Институту Батут дана 6.9.2013. године и лабораторијских критеријума (према препорукама Европског центра за контролу болести) званично је пријављено 148 случајева оболевања од грознице Западног Нила. Од укупног броја оболелих особа, 112 има/је имало клиничку слику менингитиса, енцефалитиса или менингоенцефалитиса. Од 144 хоспитализоване оболеле особе 72 су отпуштене из болнице.

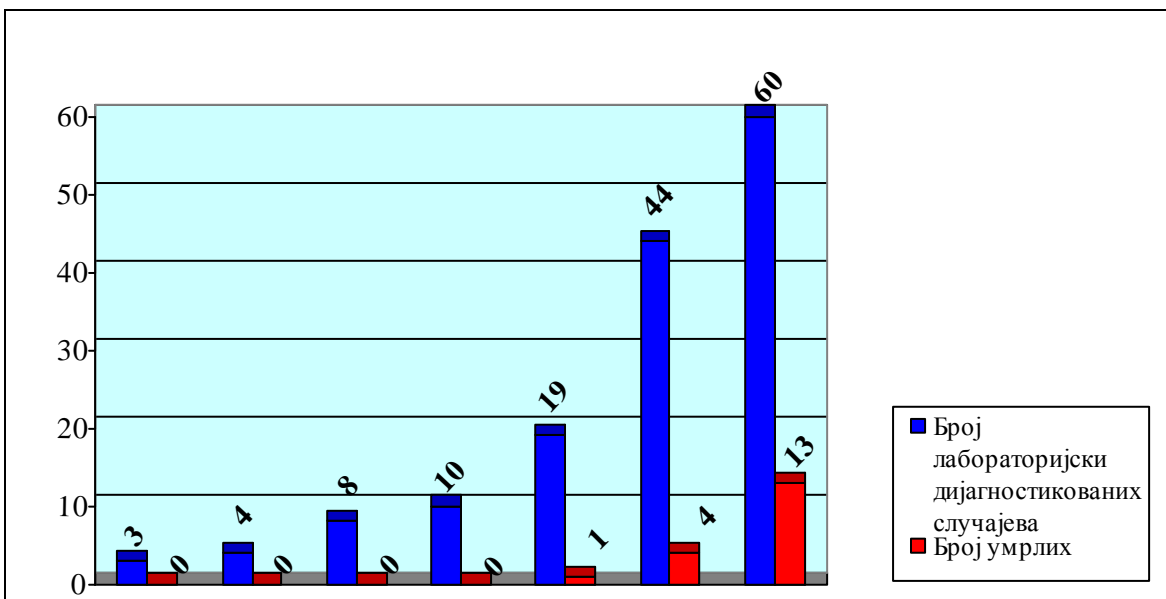
Већина оболелих особа је са територије Града Београда (97): СО Стари Град (2), СО Младеновац (9), СО Палилула (10), СО Земун (12), СО Барајево (3), СО Нови Београд (7), СО Чукарица (11), СО Обреновац (8), СО Вождовац (11), СО Звездара (10), СО Савски венац (1), СО Раковица (3), СО Гроцка (7), СО Сопот (1), СО Врачар (1) и СО Сурчин (1).

Преосталих 50 оболелих особа је са територије:

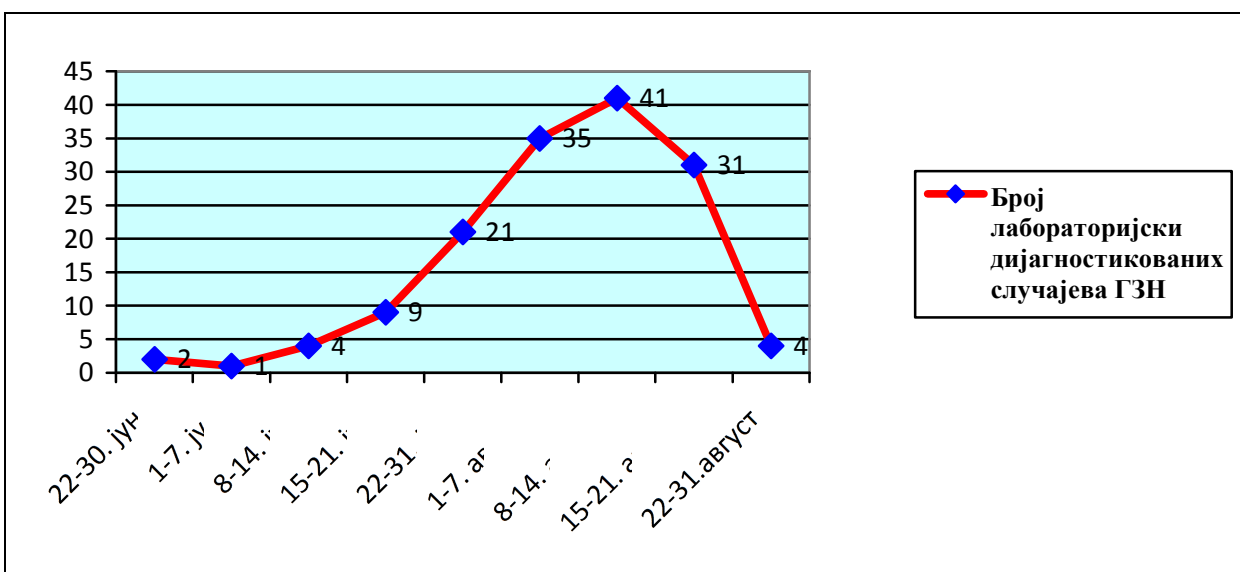
- Јужнобанатског округа (19) – СО Панчево (13), СО Ковин (2), СО Вршац (1), СО Алибунар (1), СО Ковачица (1) и СО Опово (1);
- Подунавског округа (9) - СО Смедерево (7) и СО Велика Плана (2);
- Сремског округа (4) - СО Рума (3) и СО Сремска Митровица (1);
- Колубарског округа (10) – СО Ваљево (8), СО Мионица (1) и СО Уб (1);
- Средњег банатског округа (3) – СО Зрењанин (3);
- Јужнобачког округа (1) – СО Темерин (1);
- Мачванског округа (1) – СО Богатић (1);
- Браничевског округа (1) - СО Пожаревац (1)
- Јабланичког округа (1) - СО Власотинце (1) и
- Севернобанатског округа (1) – СО Кикинда (1).

Оболела особа која живи у Бечу, а код које су симптоми почели непосредно након што је допутовала у Србију, подручје општине Смедерево, преведена је у Беч на даље лечење. Поред овог случаја, остале оболеле особе нису путовале ван земље у периоду потенцијалне изложености.

Од 148 оболелих особа, 123 су у узрасту преко 50 година и међу њима 96 оболелих особа има неко хронично обољење.

Графикон 1: Узрасна дистрибуција лабораторијски дијагностикованих случајева оболевања од грознице Западног Нила и смртних исхода који се могу довести у везу са инфекцијом вирусом Западног Нила

Графикон 2: Дистрибуција лабораторијски дијагностикованих случајева оболевања од грознице Западног Нила у хуманој популацији на територији Републике Србије према епидемиолошкој недељи почетка симптома

Регистровано је 18 смртних исхода која се могу довести у везу са инфекцијом вирусом грознице Западног Нила, 10 из Града Београда, две умрле особе на територији СО Рума и по једна умрла особа на територији СО Темерин, СО Вршац, СО Власотинце, СО Панчево, СО Смедерево и СО Велика Плана. Умрле особе биле су старије од 50 година и хронични болесници, односно, припадале су категорији становништва са повећаним

ризиком од тежег облика болести. Леталитет износи 12,2%, што је у оквиру уобичајеног распона од 4 до 14% за оболеле од неуроинвазивног облика болести.

Грозница Западног Нила је сезонско обољење, односно обољење које је највише заступљено у периоду највеће активности вектора – комараца. Имајући у виду искуства како околних, тако и наше земље, први оболели се региструју углавном у другој половини јула месеца, а највећи број оболелих особа се региструје током августа и септембра месеца.

Стручне екипе Завода за биоциде и медицинску екологију су у четвртој недељи августа месеца методом случајног одабира у оквиру редовног и циљано у склопу ванредног узорковања на локалитетима где су боравили оболели, су поставиле клопке за узорковање комараца на локацијама на широј територији Београда и у градовима који су обухваћени програмом, као и градовима на основу епидемиолошких индикација. Анализом ових узорака (*PCR R-T*) у ширем подручју Београда констатовано је да се позитивност на присутност вируса смањује на неким локалитетима, на неким одржава а да се бројност комараца такође смањује. На основу доспелих резултата из 26 градова, са анализама до 01. септембра, сада је позитивно 14 градова. Поред Београда, позитивни су Пожаревац, Суботица, Сланкамен, Смедерево, Рума, Шабац, Ваљево, Темерин, Панчево, Доњи Милановац, Ниш, Зрењанин и Бечеј (Велико Градиште је на основу резултата од 25.08.2013.г. негативно). Остали градови на основу узорака закључно са 01.09.2013. године који су анализирани на присуство вируса грознице Западног Нила (*PCR R-T* методом) нису показали позитиван резултат.

Завод за биоциде и медицинску екологију и даље очекује резултате одређивања типа вируса ГЗН детектованог у популацијама комараца на широј територији Србије, који још увек нису достављени. Типизација врши се у Холандији, Амстердам, лабораторија „Masrogen Europe“, референтна лабораторија.

Анализом узорака и детерминацијом родова утврђено је највеће присуство комараца из рода *Culex*, док је мања заступљеност осталих родова *Aedes* и *Anopheles*. Вирус Западног Нила је детектован код врсте *C. pipiens*, чија је највећа бројност и активност очекивана у овом периоду године.

У циљу смањења ризика од заражавања вирусом Западног Нила, препоручује се примена мера личне заштите од убода комараца и то:

- Употреба репелената на откривеним деловима тела приликом боравка на отвореном.
- Ношење одеће која покрива ноге и руке. Препоручљиво је да одећа буде комотна, јер комарци могу да убуду кроз припијену одећу.
- Избегавање боравка на отвореном у време периода најинтензивније активности комараца – у сумрак и у зору.
- Употреба заштитне мреже против комараца на прозорима и око кревета.
- Редукција броја комараца у затвореном простору.
- Избегавање подручја са великим бројем инсеката, као што су шуме и мочваре.
- Смањење броја комараца на отвореном где се ради, игра или борави, што се постиже исушивањем извора стајаће воде. На тај начин смањује се број места на које комарци могу да положи своја јаја. Најмање једном недељно треба

испразнити воду из саксија за цвеће, посуда за храну и воду за кућне љубимце, канти, буради и лименки. Уклонити одбачене гуме и друге предмете који могу да прикупљају воду.

- По могућству боравак у климатизованим просторима, јер је број инсеката у таквим условима значајно смањен.
- У случају путовања у иностранство, поготово ако се ради о тропском и субтропском подручју, обавезно се придржавати свих наведених мера превенције.
- У случају појаве било каквих симптома болести, одмах се јавити изабраном лекару.

У циљу тачног информисања ИЗЈЗ Србије ће, у складу са актуелном епидемиолошком ситуацијом, као и до сада, јавност информисати путем званичног вебсајта (www.batut.org.rs) и средстава јавног информисања.